
Zapowiedzi wydawnicze

Edukacyjna Analiza Transakcyjna 4, 139-141

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dorota Gębuś, Anna Pierzchała,
***Twórczy nauczyciel, aktywny uczeń – analiza transakcyjna jako
narzędzie doskonalące kompetencje zawodowe pedagoga***

Kompetencje społeczne to jedno z podstawowych narzędzi pracy każdego pedagoga (jeśli nie główne). Istotą skutecznego procesu edukacyjnego jest bowiem pozytywna i wzajemnie satysfakcjonująca relacja pomiędzy uczniem i nauczycielem. W książce autorki podjęły próbę interdyscyplinarnej charakterystyki tejże relacji i czynników ją determinujących, odnosząc się jednocześnie do pedagogiki twórczości i analizy transakcyjnej. W oparciu o badania własne prezentują zależność pomiędzy strukturą Ja drugiego stopnia w analizie transakcyjnej, cechami osobowości twórczej, a podejściem do rozwiązywania problemów, przenosząc swoje rozważania na obszar edukacyjny. Wskazują jednocześnie na możliwości analizy transakcyjnej w rozwijaniu kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie kształtowania tzw. umiejętności miękkich, będących podstawą pozytywnych relacji. Zwracają uwagę, że umiejętne korzystanie z zasobów struktury Ja jest podstawą rozwijania autonomii własnej nauczyciela, ale także wspierania jej rozwoju u ucznia. Sprzyja to eliminacji zachowań pasywnych oraz kształtowaniu samodzielności wychowanków.

Zbigniew Łęski,
Komputery i osobowość z punktu widzenia analizy transakcyjnej

W czasie krótszym niż życie jednego pokolenia przestrzeń społeczna, w jakiej funkcjonujemy, została poszerzona o tak zwaną cyberprzestrzeń. Nowe media zdominowały nasze otoczenie, nadając zupełnie nową jakość pracy, rozrywce, komunikowaniu się. Przy czym o ile od strony technicznej jesteśmy w stanie dokładnie opisać to, czym są nowe technologie, o tyle od strony ich oddziaływania na rozwój człowieka, jego psychikę, postawy, stosunek do otoczenia wciąż

nie potrafimy nadażyć za tempem, w jakim komputeryzowana jest nasza rzeczywistość. Jeszcze pod koniec XX wieku B. Reeves i C. Nass przeprowadzili cały szereg eksperymentów, które jednoznacznie udowodniły, iż w kontakcie z mediami (a w szczególności z komputerem) człowiek zachowuje się tak samo jak w kontakcie z rzeczywistością i z drugim człowiekiem. Niestety, do tej pory nie pojawiły się żadne opracowania, które podjęłyby próbę dalszego opisanie tej specyficznej relacji. A skoro mamy do czynienia z relacją, to zapewne użytkownik ma tendencję do przypisywania komputerowi pewnej określonej struktury osobowości. Jej określenie oraz sprawdzenie, na ile jest ona zależna od takich elementów, jak sposób i cel, w jakim wykorzystujemy urządzenie, poziom umiejętności jego obsługi, czy też struktura osobowości samego użytkownika, mogą w znacznej mierze wpłynąć na zrozumienie istoty oddziaływania nowych mediów na odbiorcę, przyczyniając się tym samym zarówno do zwiększenia ich skuteczności tam, gdzie może to być przydatne (np. na gruncie nauki, pracy czy wymiany informacji), jak i do lepszego zrozumienia i przeciwdziałania wielu zagrożeniom, jakie za sprawą cyberprzestrzeni pojawiły się w naszym otoczeniu. Autor postanowił przyrzeć się temu zjawisku z perspektywy analizy transakcyjnej. Teoria ta jest w stanie dostarczyć badaczowi zarówno narzędzi pozwalających na zbadanie interesujących nas obszarów, jak i terminologii, która umożliwi przejrzysty i zrozumiały opis wyciągniętych w toku badań wniosków.

Zbigniew Wiczorek,
***Z kim rozmawiam? Komunikacja interpersonalna –
style i struktury***

Jeden z aksjomatów komunikacyjnych mówi o tym, że nie możemy się nie komunikować, czyli komunikujemy się w zasadzie przez cały czas, niezależnie od tego, czy jesteśmy tego świadomi, czy nie. Proces porozumiewania się można opisać przez pryzmat zasad poprawnej komunikacji. Wtedy wymiana informacji zdaje się zależeć w pełni od naszej wiedzy i woli. Można też spojrzeć na to, co dzieje się między ludźmi, z perspektywy mechanizmów psychologicznych, które rządzą naszym wnętrzem. Wtedy komunikowanie się wydaje się bardziej złożone, opisujemy obszary, o których trudno mówić, i te, które nie zawsze zależą od naszej woli. Książka *Z kim rozmawiam...* opisuje proces komunikacji z perspektywy wybranych teorii komunikowania się i wybranych szkół terapeutycznych, które wiedzę tę wykorzystują w praktyce.

Adrianna Sarnat-Ciastko,
Relacje tutorskie w polskiej szkole w ujęciu analizy transakcyjnej

Tutoring, będący zmianą wprowadzającą indywidualne wychowawstwo do polskich szkół, od 2008 roku jest w coraz większym stopniu obecny w rodzimym systemie oświaty. Poszczególne placówki widzą w nim szansę na poprawę poczucia bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli w szkole, wzrost efektywności nauczania, poprawę frekwencji, zmniejszenie liczby zachowań agresywnych, czy też narzędzie do budowania dobrej atmosfery, opartej na wzajemnym zaufaniu i poszanowaniu godności. W tej perspektywie autorka podjęła trud weryfikacji powyższych postulatów. Zdecydowała się na komparację doświadczeń tutorów szkolnych i wychowawców klasowych, a także ich podopiecznych (ogółem ponad 600 osób) w odniesieniu do wybranych aspektów analizy transakcyjnej. Przyglądając się charakterystyce poszczególnych grup (stany Ja, pozycje życiowe, elementy zapisu skryptowego) oraz ich wzajemnych relacji (analiza transakcji, znaków rozpoznania i strukturalizacji czasu), dopełniła tym samym obraz metody tutoringów szkolnego zawarty w publikacji *Tutoring w polskiej szkole*.